

LBRIS

We know
books

Sfântul
Iustin Popovici
VIAȚA ȘI MINUNILE

ediția a doua

În românește de Branko I. Draghișă

Editoria
Σοφία

București

Cuprins

Viața Sfântului Iustin Popovici	5
Predică la ziua Sfântului Sava (14 ianuarie 1966).....	41
Căprioara în Raiul pierdut (Mărturisire).....	53
Din scrierile Sfântului Iustin	65
Din minunile Sfântului Iustin	71



Viața Sfântului Iustin Popovici

„Fost-a om trimis de la Dumnezeu” (In. 1, 6).

Numele lui era Iustin

Arhim. Gheorghe Kapsanis

Părintele Iustin Popovici s-a născut în orașul Vranie, din sudul Serbiei, de sărbătoarea Bunevestiri, în anul 1894, din părinți binecredincioși, pe nume Spiridon și Anastasia. La botez a primit numele de Blagoie, care amintește de ziua praznicului în care s-a născut¹. Familia sa avea vechi rădăcini preotești. Bunicul, popa Alexa, fusese al șaptelea preot la rând din familia Popovici. Tatăl lui Blagoie, Spiridon Popovici, a întrerupt această tradiție pentru o generație,

¹ În limba sârbă *Blagovest* înseamnă „Bunavestire”.

dar nu a fost mai puțin credincios și evlavios, ci a menținut în familia sa toată moștenirea creștină pe care o dobândise de la strămoșii săi.

În aceste condiții a crescut și micul Blagoie, împreună cu sora sa Stoina și cu fratele Stoiadin, fiind învățat de mic să ducă o viață după poruncile lui Dumnezeu. La aceasta l-a ajutat foarte mult și bunica sa, preoteasa Stana – care a trăit 105 ani și pe care a iubit-o în mod deosebit – dar mai ales evlavioasa lui mamă Tașa – Anastasia. Ele mergeau adesea la mănăstirea Sfântului Prohor Pcinski, loc preferat de pelerinaj și de întărire sufletească pentru locuitorii din Vranie. Ducându-l acolo și pe micul Blagoie, acesta a putut fi martor la vindecările care se petreceau la moaștele Sfântului Prohor și să cunoască puterea rugăciunii sfinților lui Dumnezeu. Chiar și mama lui, Anastasia, s-a vindecat de o boală incurabilă la picior, după ce i s-a făcut rugăciune și i s-a uns piciorul cu mir de la moaștele sfântului. Până la sfârșitul vieții, părintele Iustin avea să aibă o evlavie deosebită pentru acest sfânt care i-a fost aproape lui și familiei sale din vremea primilor pași ai vieții. De câte ori avea ocazia, mergea să se închine la moaștele acestuia, cerând binecuvântare, iar în jurnalul său de mai târziu, care a fost descoperit după mutarea lui la Domnul, avea să scrie însemnări precum aceasta: „Sufletul îmi este răpit în rugăciune către Sfântul Prohor Pcinski, inima îmi este fierbinte când mă rog lui.”

Un alt izvor de sporire duhovnicească pentru tânărul Blagoie avea să fie citirea Sfintei Evanghelii¹ și străduința de a-și duce viața după poruncile ei. De la vârsta de 14 ani el a început să citească cu conștiinciozitate Evanghelia, impunându-și în viață regula ca în fiecare zi să citească trei capitole din Noul Testament. Această regulă pe care și-a hotărât-o pentru sine a întărit-o cu legământ și a păstrat-o neștirbită până la sfârșitul vieții. Mai mult decât atât, citind și învățând dumnezeiasca Scriptură, a încercat permanent să trăiască după poruncile lui Dumnezeu. Și astfel, prin împlinirea acestora, el s-a întâlnit cu Hristos încă din tinerețe, după cuvântul Sfinților Părinți, care spun că Mântuitorul este ascuns în poruncile Lui și omul Îl descoperă pe Hristos în măsura în care le săvârșește. Cât de importantă a fost această întâlnire pentru tânărul Blagoie, el avea să mărturisească mai târziu, zicând: „Dacă nu aș fi întâlnit atunci (la vârsta de 14 ani) chipul Domnului Hristos, nu știu ce s-ar fi întâmplat cu mine.” Această întâlnire avea să determine întreg cursul vieții sale.

După terminarea anilor de școală elementară cu calificativul „excepțional”, în anul 1905 Blagoie a dat examen pentru a fi admis la Seminarul Sfântul Sava din Belgrad. Erau înscriși mii de candidați pentru o sută de locuri disponibile, dar Bla-

¹ El numea Evanghelie (Bună Vestire) întreg Noul Testament, iar câteodată chiar și întreaga Sfântă Scriptură.

goie a trecut examenul tot cu calificativul „excepțional”, pe care l-a menținut până la terminarea studiilor. În următorii ani, printre alți profesori străluciți, l-a avut ca dascăl pe Sfântul Nicolae Velimirovici, care atunci era proaspăt ieromonah și doctor în filosofie și teologie la Berna și la Geneva. De altfel, pentru acest profesor părintele Iustin avea să păstreze o stimă și evlavie deosebite.

În timpul studiilor la seminar, în cadrul frățiilor și asociațiilor elevilor, Blagoie avea să stabilească prietenii de o viață cu colegii săi, la fel de însetați de viața duhovnicească autentică. Fierea lui comunicativă, activă, blândă și veselă în același timp, l-a făcut iubit de mulți dintre elevii seminarului belgrădean, însă, mai mult decât atât, el a vrut să se facă plăcut sfinților și lui Dumnezeu.

Era cu neputință ca tânărul căutător de Dumnezeu, care era absorbit în fiecare zi de citirea Noului Testament, să nu dobândească o dragoste deosebită pentru Sfântul Ioan Gură de Aur, cel care tâlcuise Sfânta Scriptură atât de inspirat, și de Sfântul Apostol Pavel. Îndeosebi față de Sfântul Ioan Gură de Aur s-a simțit legat toată viața, după cum avea să scrie în jurnalul său de taină: „Pacea cerului îmi pătrunde în suflet și mă cuprinde bucuria că îl am pe Sfântul Gură de Aur... Scumpe părinte Gură de Aur, fiecare gând la tine este pentru mine praznic și bucurie, și Rai, și răpire, și ajutor și însănătoșire, și Înviere... Sfântul Gură

de Aur este răsăritul veșnic al sufletului meu și al întregii Biserici Ortodoxe. El este cel mai drag mijlocitor, el e cea mai plină de elocință limbă dată de Dumnezeu pământului în cer, prin care pământul spune cerului ale sale suspinuri, ale sale dureri, ale sale nădejdi și ale sale rugăciuni.”

Legătura sa tainică cu Sfântul Ioan Gură de Aur reiese și dintr-o însemnare de mai târziu, găsită pe *Molitfelnicul* său după mutarea la Domnul: „În ajunul zilei Sfântului Proroc Ieremia, 1/14 mai 1955, la miezul nopții, la Leskovaț, l-am văzut în vis pe Sfântul Gură de Aur, într-o minunată îmbrăcăminte arhierască aurită, cu o Evanghelie de aur strălucită în mâini. El vine spre mine, eu mă grăbesc în întâmpinarea lui, cad înaintea picioarelor sale, îi sărut poala și picioarele, el îmi pune Evanghelia pe cap și citește. Când termină de citit, eu îl întreb cu bucurie ce a citit. El îmi răspunde: «Din *Molitfelnicul* meu.» Au urmat o dulceață a inimii, o bucurie de nedescris în suflet. Mă trezesc într-o astfel de dispoziție. Și mult timp au fost cu mine bucuria răpirii și dulceața de nedescris.”

Încă și un fiu duhovnicesc al părintelui Iustin a avut în 1966 următorul vis: l-a văzut pe Sfântul Ioan Gură de Aur în chilia părintelui Iustin. Părintele făcea metanii, iar sfântul îl binecuvânta și zicea: „Acesta este plăcutul meu!” Bineînțeles, nevoitorul Ioan Gură de Aur călăuzea și binecuvânta ostenele celui care îl cinstea cu atâta dra-

goste. Căci Blagoie, odată cu evlavia către Sfântul Ioan Gură de Aur, îi urma după puteri și asceza. Dăruit de Dumnezeu cu o fire puternică și plină de viață, era mai sprinten decât toți colegii lui și foarte iute în mișcări. Când a devenit monah, făcea mii de metanii fără întrerupere și fără să obosească. Chiar și la bătrânețe, deși ținea adesea posturi îndelungate, după cum învățase încă din familie, de la mama lui, era însă mereu iute, nelăsându-și rânduiala de metanii și de nevoiță.

În anii tinereții, fiind atât de plin de viață și de sănătate, cu o înfățișare care îl făcea remarcat de toți, părinții lui s-au gândit să-l căsătorească la terminarea studiilor. Se găsisse și o pretendentă cu o bună situație materială și deosebit de frumoasă. Dar pentru Blagoie, care începuse să simtă dragostea lui Dumnezeu în inima sa, aceasta nu mai reprezenta o tentație. El începuse să se gândească cu seriozitate la întrebarea tânărului din Evanghelie: „Ce să fac ca să dobândesc viața veșnică?” (*Marcu 10, 17*), dar, spre deosebire de acela, el s-a hotărât să urmeze îndată chemarea Mântuitorului. La aceasta l-a îndemnat și moartea tragică a fratelui său Stoiadin, într-un accident nefericit petrecut în iunie 1914, care l-a făcut să înțeleagă deșertăciunea vieții omenești și să aleagă hotărât viața monahală.

Așadar, în 1914, terminând studiile teologice, a dorit să primească îndată tunderea în monahism, dar părinții lui s-au opus categoric, in-

tervenind până și la mitropolitul Dimitrie al Belgradului, viitorul patriarh, care a promis că va respecta dorința părinților. În curând însă a început Primul Război Mondial, iar Blagoie a fost încorporat în rândul sanitarilor, împreună cu colegii săi de la seminar, trecând prin multe chinuri și suferințe în timpul primului an de război. În această perioadă s-a îmbolnăvit de tifos exantematic, aflându-se la un pas de moarte. A participat apoi la retragerea armatei sârbești în Albania, de unde a fost trimis de mitropolitul Dimitrie la studii în Rusia, împreună cu cei mai buni colegi ai săi, pentru a forma generația de viitor a Bisericii sârbe. Însă, înainte de aceasta, ținând seama de condițiile grele în care se aflau și de nesiguranța zilei de mâine, tânărul Blagoie a cerut mitropolitului Dimitrie să-i împlinească dorința de a se călugări, iar acesta a acceptat, astfel că de ziua Sfântului Vasile cel Mare, la 1 ianuarie 1916, Blagoie a fost călugărit și a primit numele Sfântului Iustin Martirul și Filosoful.

La scurt timp după intrarea în monahism, Iustin a plecat la Petrograd, capitala Rusiei, pentru a urma cursurile Academiei Teologice de acolo. În Rusia el a putut cunoaște atât teologia ortodoxă rusă, cât și înălțimile și abisurile sufletului rusesc. Aici i-a cunoscut și pe marii sfinți ruși: pe Sfântul Serghie de Radonej, pe Sfântul Serafim de Sarov și pe cel care se săvârșise doar cu câțiva ani înainte și a cărui amintire era încă proaspătă

în rândurile evlaviosului popor rus: Sfântul Ioan de Kronstadt. Dar situația era instabilă în Rusia, țara era în pragul revoluției, așa încât studenții sârbi au trebuit să plece după numai câteva luni.

În iunie 1916, Iustin ajunge în Anglia, acolo unde ieromonahul Nicolae Velimirovici, fostul lui profesor de la seminar, devenise o personalitate recunoscută în toate cercurile. La începutul războiului, acesta fusese trimis de prim-ministrul Pașici la Londra pentru a susține cauza Serbiei, amenințată de propaganda austro-ungară. Fără nici o recomandare și fără nici un ajutor omenesc, viitorul Sfânt Nicolae și-a început misiunea cântând din fluier în Hyde Park și ținându-le cuvântări trecătorilor care doreau să-l asculte. În scurt timp el a fost invitat să țină conferințe în toată Anglia și a reușit un adevărat miracol prin cuvântările sale, mobilizând întreg poporul englez în sprijinul Serbiei, ceea ce a făcut ca un general britanic să-l numească cea de „a treia armată sârbă”.

Așadar părintele profesor Nicolae Velimirovici îl înscrie pe tânărul monah Iustin la cursurile unui colegiu de la Oxford, unde Iustin urmează opt semestre de studii teologice. Aici a citit foarte mult, a frecventat asiduu bibliotecile, căutând în special operele Sfinților Părinți. Cunoștea deja șase limbi atât clasice, cât și moderne, și putea să consulte pe îndelete cărți care îi erau inaccesibile în țară. Însă la sfârșitul celor doi ani de studii tână-